

**INATSISARTUT
OMBUDSMANDIATA
UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUTAA
1999**

32 - Suliffissaqartitsineq

32 - 1 Oqartussaasup atorfeqartitamut mianersoqqussuteqarneranut atatillugu malittarisassianik najoqqutassanik amigaateqarneq.

Ombudsmandip isornartorsiorpaa Namminersornerullutik Oqartussat suliffiutaata taaguut mianersoqqussut allagaatinut imarisa-mikkut piumasarianut, naalasseriitsuliornikkut pineqaatissii-nerni piumasarineqartartunut naapertuutinngitsunut, atorsimam-magu isumaqarlunilu allagaatit mianersoqqussutit inatsisit naapertorlugit kinguneqarsinnaanngitsut. Aammattaaq Ombuds-mandip isornartorsiorpaa, atorfeqartitap mianersoqquneqarnis-saanik suliffiup aalajangerneranut atatillugu, aalajangerneq si-oqqullugu suliffiup atorfeqartitaq suliame illua tungiusutut tusar-niaavigisimannimmagu, suliffik mianersoqqussummik nalunaa-riteqarnermut tunngavilersuummik naammaginartumik saqqum-miussisimannimmagat, suliffiullu atorfeqartitaq oqartussaasumut qulliuernerusumut naammagittaalliorsinnaatitaaneramik ilitser-suussimannimmagu. Kiisalu ombudsmandip isornartorsiorpaa suliffiup siusinnerusukkut oqaasiinnartigit mianersoqqussute-qartarsimaneranut atatillugu allattuisussaataaneq malissiman-ngimmagu. (J.nr. 11.32.10.0/004-96)

Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaanni atorfeqartitaanerminut atatillugu allakkatigit mianersoqqussutinik tigusaqartarsimanini taamatuttaarlu suliffeqarfiup mianersoqqusinermini periusaa mianersoqqussutinilu taaneqartuni tunngavilersuuteqarnerat A-p 21. december 1995-imi naammagittaalliutigai.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5 naapertorlugu aalajangerpunga suliaq nammineerlunga misissuiffigilerniarlugu, naak A-p Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Pisortallu Suliassa-qarfiutaannut Pisorta-qarfimmut naammagittaalliorsinnaanini atorsimanngikkaluaraa.

Suliap tunuliaqutarisaa:

A ...suliffiup ... qullersaqarfiani ... assistentit nutaat marluk aappaattut 15. juni 1994-imi atorfinitsinneqarpoq. Atorfinitsitsineq Namminersornerullutik Oqartussat aamma ... akornanni isumaqatigiissut ... naapertorlugu pivoq.

Suliffiup atorfinitsitsineq allakkani 31. januar 1996-imeersuni uannut imatut allaaseraa:

“... ”

... assistentit atorfinitsinneqartut nutaat taakkua arlaannaalluunniit ... siornatigit sulisimanermit misilittagaqanngillat, ilinniarnep nalaani sulinermik sungiusarsimasinnaanerit eqqaassanngikkaanni, taamaattumilu suliffeqarfiup ... suliassaataa-

nik, suleriaasianik atortuinillu atuinissamik sukumiisumik ilinniartitsinissaq piareer-sarneqarsimalluni, nutaamik atorfinitsinneqartut taakkua marluk suliassanik nammi-nersuutiginerusassanik suliassinneqalinnginneranni.

Marluullutik ilinniartitsinerup tamatumalu kingornatigut sulilivinnerup nalaani apequteqartarnissaminnut periarfissinneqarsimallutillu kajumissaarneqartarsimap-put minnerunngitsumik suliassanik, periaatsinik atortullu atornissaannik paasinnis-simanissaat qulakkeerumallugu, A-llu pisoqarnerni taamaattuni tamakkiisumik paa-sinninnini ersersittarsimavaa. (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq.)

...”

Piffissami 1994-imi oktobarip 31-anit novembarip 7-anut A atorfimmini suliassaqluni K1-imut angalavoq. Tamatuma kingornagut angalaneq pil-lugu nalunaarusiamik suliffeqarfimmut tunniussaqqarpoq. Nalunaarusiaq pillugu suliffik allakkani 31. januar 1996-imeersuni ima oqaaseqaateqar-poq:

...”

Nalunaarusiaq taanna ... siunertarisaanut atussallugu siamasippallaalaarpoq, ...-llu tunngasortai sukumiinerusumik allaaserineqarsimasuugunik naleqarnerujussuus-sagaluarluni.

...”

A piffissami eqqartorneqartumi sulisinnaassutsiminik pitsanngoriaaqqullugu mar-loriarluni oqaasiinnartigut inassuteqarfigineqartarsimavoq, tassalu ilaatigut isumaqa-ratta inassuteqarnerit siunertarineqartumik sunniuteqarumaartut, ilaatigullu isuma-qarsimallutalu isumaqaratta sulisinnaassuseqarnera naammaginangitsoq piginnaas-susikinneranik imaluunniit immikkut ilinniakkamigut pisinnaasakinneranik pissute-qanngitsumik, aalajangerpugut atorfimmi suliassaqluni angalanissami angalateq-qinniarlugu, tamatumani K2-mut piffissami 1995-imi junip 7-anit 15-ianut.” (Atorfe-qarfimmi nutsigaavoq.)

K2-mut angalanermut atatillugu nalunaarusiaasimasoq pillugu suliffik allakkani 31. januar 1996-imeersuni oqaaseqaateqarpoq:

...”

Angalanermit tassangga nalunaarusiaq, aammattaaq pappiaqqani atortussani ti-guneqarsimasuni ilanngussatut nassaassaasoq, ajorluinnartutut oqaatigisariaqarpoq, minnerunngitsumik siusinnerusukkut K1-imiissimanermit nalunaarusiamut atatil-lugu annikitsukkuutaat pillugit paasissutissiinernik pingaarutilinnik pisariaqartitsi-soqarneranik ilisimatinneqarsimamera eqqarsaatigalugu. Oqaaseq “takutsiarpara...” sumilluunniit immikkut nassuiaataqanngitsoq suliatsinnut tunngasumik atorneqar-sinnaanngilaq. (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq.)

...”

Suliffik 21. juli 1995-imi A-mut imaattunik allagaqarpoq:

“Atorfeqartinneqarnerit pillugu.

Sulisinnaassuseqarnerit suliffeqarfiup tungaanniit naammaginarinnngilarput.

Atorfimmi suliassaqlutit angalasanitit marluk taakkua sulinerup tungaatigut ilimagineqartunik kinguneqartitsisimannngillat.

Suliffimmi sulisinnaassuseqarnerit naammaginaruunngilartaaq, suliassat suliari-neqartussat pitsaanerusumik aaqjissuunneqartariaqarput.

Tamanna, suliffimmi sulilluarnissamut ilapittuutaannginninnut ilanngullugu, allakkatigut matuminnga mianersoqqussuteqarnissamut pissutissaqalersitsivoq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq.)

Matuminnga pissuteqartumik A 1. august 1995-imi suliffimmut imaattunik allagaqarpoq:

“Allakkat 21. juli 1995-imeersut, Journal nr. ... pillugit, innersuussutigalugit

Allaganngorlugu mianersoqqussut taanna atsiortinnagu sulisinnaassutsima sutigut naammaginarinneqannginnerata paasinissaa naleqqulluinnartuussaaq. Taamatuttaaq aamma sulinerma qanoq iliorluni ingerlanneqarnissaanik kissaatigisaqarnissi paasinissaa inissaminiippoq, aammami uanga suliffeqarfimmi sulilluarnissaaq kissaatigigakku.

Taakkua allaganngortinneqarpata mianersoqqussutit atsiornissaanut piareersimavunga.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq.)

Matuma kingorna suliffik allakkanik suli ataatsinik A-mut nassiussivoq. Allakkat 21. september 1995-imeersut ullulerneqarsimasut imatut oqaasertaqarput:

“Soorlu siusinnerusukkut ilisimatinneqarsimasutit uagut suliffiup tungaaniit sulisinnaassutit naammagivinnigilarput.

Suleriaaseq, suliap suussusia annertussusialu eqqarsaatigalugit ilimagisariaqartuminngarnit arriinnerusooq akuttunngitsumik paasisarsimavarput. Tamanna peqatigalugu erseqqippoq arriissuseq taanna immikkut ittumik peqqissaarussilluinnarnermik pissuteqanngitsoq, tassami suli at naammassiat naammaginanngitsuuqajutarmata, suliassanillu pineqartunik annertuumik nakkutilliinermik pisariaqartitsisarsimallutik.

Taakkununga ilanngunneqassaaq – sulinerup arriippallaarnera pissutaalluni – suliassannik, aammattaaq siunertarisamut naleqqutinngitsumik tamatumalu kingunerisaanik naammaginanngitsumik periaaseqarluni aaqqissuunneqartarsorinartunik, allat nangeqqiinnissaasa pisariaqarajuttarnera.

Kiisalu taaneqassaaq qularnaatsumik paasisariaqarsimagatsigu atorfimmi suliasaqarlutit angalasarninnut atatillugu sulisinnaassuseqarnermik sulinikkullu naammassisanik, ilinnit ilimagineqarsinnaagaluartumik takutitsisarsimanngitsutit.

Isumaqarpugut sulinerpit naammaginannginnera piginnaanikinninnik imaluunniit immikkut ilinniakkatigut pisinnaasaqannginninnik pissuteqanngitsoq, taamaatumillu misigisimavugut matuminnga mianersoqqussuteqarnikkut ilisimatittariaqarlutit uagut – sulisinnaassuseqarnerit piaartumik ataavartumillu pitsanngoriannigippat – atorfeqartitaaginnaamissat isumaliutigisassanngorteqqittariaqarlutigu.

Malittarisassiat malittariaqakkavut pissutigalugit qinnuigaatsigit mianersoqqussutit, assilinerata malinnaatinneqartup assinganik oqaasertallip atsiornertatigut, matuma tigungera uppersaqqullugu.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq.)

Tamatuma kingorna A allakkatigut 21. december 1995-imeersutigut allakkanik issuarneqartunik 21. juli aamma 21. september 1995-imeersunik tigusaqarsimanini pillugu Atorfeqarfimmut naammagittaalliorpoq, taamatuttaarlu suliffiup allakkanik 21. juli aamma 21. september 1995-imeersunik nalunaaruteqarnerminut atatillugu periaaserisaa mianersoqqussutinilu taaneqartuni taakkunani tunngavilersuutigineqartoq naammagittaalliutiigalugit.

Suliamik suliaqarninnut atatilugu suliffimmik oqaaseqaateqartitsisimavunga.

Suliffik allakkani 31. januar 1996-imeersuni allakkanik 21. juli aamma 21. september 1995-imeersunik allagaqarnermut pissutaasoq pillugu imaattunik oqaaseqaateqarpoq:

“...
Mianersoqqussutigisap kingullerpaap (1995-imi septembarip 21-aneersup) mianersoqqussummik siullermik itisilerissutaanerata maluginiarnissaa pisariaqarunarpoq; tassalu A mianersoqqussummik ataasiinnarmik tigusaqarsimavoq, tamannalu taassumunnga aamma paasititsissutigineqarsimalluni.

Isumaqsarimavugut isumaqarlutalu A-p piginnaassusai immikkullu ilinniakkatigut pisinnaanera ima ittut, suliasat suliaassiissutigineqartut suliarinissaat sapersinnaassanagit, kisiannili – uagut nalusatsinnik pissuteqartumik – sulerusussuseq, naammaginnartumik naammassisaqarsinnaaneremut tunngaviusoq, takutissinnaangikkaa.

Taamaattumik 1995-imi septembarip qaammataani – naak tamanna pillugu tamakkiisumik isumaqatigiittoqanngikkaluaq – aalajangerpugut A, soraarsinneqarnissaanut taarsiullugu taaneqartumik, itisilerisumik mianersoqqussuteqarnikkut sulia ataasiarluta periarfissinniarlugu. Aammattaaq ilanngullugu oqaatigineqassaaq 1995-imi septembarip 21-ata kingorna sulisinnaassuseqarnerata pitsanngoriaateqarneranik malugisaqarsimagatta, tamannalu oqariartuutitta pimoorussinermik tunuliaqutaqarneranik paasininneratut ittumik nassuiaatissaqartissimavarpur.

Siuliini eqqartorneqartut tunuliaqutaralugit nassuerutigisariaqarparput A-p naammagittaalliutaa paasinnikkippur, pingaartumik eqqarsaatigigaanni mianersoqqussut – allakkatigut oqaasiinnartigulluunniit – immi atorfeqartitaaneremut kinguneqarneq ajortoq. (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq.)

“...
Allakkani 8. marts 1996-imeersuni A-p suliffiup oqaaseqaataa oqaaseqarfignaa, ilaatigummi imaattunik allagaqarami:

“...
Suliamut, maanna ombudsmandimi suliarineqartumut, taassumunnga tunngaviusoq tassatuavoq allaganngorlugu mianersoqqussut 21. juli ‘95-imeersoq.

...
2. Ukiumi ataatsimi atorfeqartinneqareernerup, tamatumani ... pisortarisama sulioqarnermulluunniit pisortap sulisinnaassuseqarninnik siornatigut assuarliuteqarfignisimannngisaata, kingorna allaganngorlugu mianersoqqussut siumut ilimasaarutigineqarsimannngitsoq.

...
4. Allaganngorlugu mianersoqqussut sulinermi pissutsinut kinguneqartarpoq. Suliffimmi allani taamaakkajuttarpoq. Taamaattumik naatsorsuutigisariaqarpara aammattaaq pisumi uannut tunngasumi taamaakkumaartoq. Tassalu ... allagaasa 31. januar 1996-imeersut quppermerisa 3-anni oqaasertamit paasiinnarsinnaavara: “...pingaartumik eqqarsaatigigaanni mianersoqqussut – allakkatigut oqaasiinnartigulluunniit – immi atorfeqartitaaneremut kinguneqarneq ajortoq”, allaganngorlugu mianersoqqussut siulleq atorfeqartitaaninnut kinguneqanngitsoq. Taassumalu kingunerisaanik allaganngorlugu mianersoqqussutip tullia taamatutaaq kinguneqartariaqanngitsoq. (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq.)

“...
...”

A-p oqaaserisaanut suliffik 18. juni 1997-imi allakkatigut ima oqaaseqaateqarpoq:

“Allakkat 2057-imeersut 6. maj 1997-imeersut akissuteqarfigalugit ilisimatitsissutigisinnaavarput, oqaasiinnartigut A-mik peqqussuteqarfiginninnerit qaninnerpaallugu qullersarisaanit, ... pisortamit, peqqussutigineqarsimmata, tamannalu A-p soorunalimi nammineq nalunnigilluarpa.

Matuma saniatigut paasisutissanik suli amerlanerusunik ajoraluartumik saqqummiussisnaasorinnigilugut – matuma ataani peqqussuteqarsimanerit qanga pisimanerininik – tassami illua tungeriit akuliusimasut arlaannaalluunniit suliffeqarfimmi atorfeqarunnaarsimmata. (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq.)

...”

Allakkani 1997-imi augustip 31-aneersuni aamma oktobarip 9-aneersuni suliffik qinnuigaara A-mik peqqusinerit taakkua marluk, sulisuuneranut tunngasumik suliame ...-mik journalnormulimmi, allattorneqarsimanginnerat uppersaqqullugu ilumuunnginneraqqulluguluunniit.

Atorfeqarfiup allakkatigut saaffiginnissutaanut 11. oktober 1997-imeersumut suliffeqarfik akissuteqarpoq. Allakkat ima oqaasertaqarput:

“Allakkat qulaani taaneqartut akissuteqarfigineranni ilaatigut nalunaarutigisinnaavarput A-mut mianersoqqussutinik marlunnik, kisiannili allaganngorlugu mianersoqqussummik ataasiinnarmik, nassaassaartoq, kissaatigisimagiummi – tunineqarlunilumi – oqaasertamigut siullermik allanneqarsimasuminnarnit naleqqunerusumik tunineqarissani, ilaatigullu allaganngorlugu mianersoqqussut taanna atorfigisaaq naapertorlugu – naak suliffiup iluani – allagaataasoq, uagut isumarput malillugu toqqortarinninnerup tungaatigut allaffigeqatigiinnermi allakkat pisoqalisoornissaasa tungaatigut maleruagassanut nalinginnaasunut ilaatinneqartoq.

Siusinnerusukkut taaneqareersutut allaganngorlugu mianersoqqussut pisoqarnermi ataatsimi arlalinniluunniit suleqataasup sulinermigut naammassisaqarsinnaasusiat naammaginangilluinnarneranik sulisitsisup misigisimaneranut ersiutaavoq, taamaattorli ima sakkortutiginani, tamanna tamatuma kinguninnguatigut soraarsitsinermut pissutaalluni, sulisitsisummi upperimmagu sulisup eqqartorneqartup naammassisaqarsinnaassutsini pitsanngoriartissinnaajumaaraa.

Taamaattumik ilanngullugu oqaatigineqassaaq, A suliffimmi sulisorineqaqqilisagaluarpat pissutsinik nutaanik pilersoqarumaartoq, sulinermigut naammassisaqarsinnaanermik akuerineqarsinnaasumik tunniussisinnaajumaarnissaanik isumalluarfiginninnermik soorunalimi aallaaveqarumaartunik. Taamaammat allaganngorlugu mianersoqqussut taanna naqissuserneqaatigalugu sulinissani aallartissanngilaa. Pisoqarnermi taaneqartumi pissusiviusut atorneqarlutik takorlorneqarsinnaavoq allagaat taanna – taamanikkussamut suli piussappat – isigitillugu aserorterneqarumaartoq.

Kiisalu taassavarput uagut – pisoqarnermi sulisitsisunut allanut atassuteqartumik suliffiup paasisutissanik A-mut tunngasunik paasiniaavittut atorneqartariaqarfigisaanni – soorunalimi mianersoqqussut taaneqartoq taanna eqqaanaguluunniit tunniutissannginnatsigu, taamaallaalli suliffigisatsinni sulinermini naammassisaqarsinnaaneranik naliliinermik nalinginnaasumik ersersitsiumaarluta.”

Allaffinnut nammineerluni 5. marts 1998-imi ornigunnermigut A paasisutissanik imaattunik saqqummiussivoq, tak. tamatumanna allakkiaq:

“...”

1. suliai tamarmik, avammut nassiunneqalinninnerini imaluunniit suliffiup iluani kaajalukaartinneqalinninnerini, qullersarisaanit ...-mit akuerineqaqqaartartut. Taamaattumik allakkatigut mianersoqqussummik tigusaqarsimanagera taassumunnga "uissuumminarluinnartuusimavoq" (A'p allagai 8. marts 1996-imeersut) pingaartumik qullersarisaata A'p suliaanik naammaginninnginnerminik siornatigut ersersitsisimanninnera eqqarsaatigalugu.
2. allaganngorlugu mianersoqqussuteqarneq sioqqullugu imaluunniit tamatumunnga atasumik tusarneqarsimanani.
..."

A-p uanni ataatsimiinnermi ersersippaa suliffiup allagaanut 11. oktober 1997-imeersunut oqaaseqaammik kingorna saqqummiussiumaarluni. Tamanna allakkatigut Atorfeqarfimmit 20. april 1998-imi tiguneqartutigit pivog. A ilaatigut ima oqaaseqaateqarpoq:

"...
Ataatigut atsiortup tupigusuutiginerujartuinnarpaa allakkani qanoq allassimasoqavinnersoq.

"Siullermik allagaasut marluupput, maannali allagaasoq ataasiinnangorpoq."
Ataatigullu atsiortup malugaa allakkanik nassiussinnermut adressemi allassimammata ataatigut atsiortoq suliffeqarfiup Qullersaqarfiani atorfeqartoq suliffeqarfiup ... allaffianni pinnani.
..."

Suliffik allakkanut taakkununnga oqaaseqaammik taamatullu A-p oqaaserisaanut, tak. allakkiaq 5. marts 1998-imeersoq, allakkatigut 30. juli 1998-imeersutigit saqqummiussivoq. Tassani ilaatigut ima allassimasoqarpoq:

"...
Aallaqqaasiutigalugu oqaatigissavarput suliame paasisutissanik nutaanik saqqummiussisinnaasorinninnatta, tassami A-p taamatullu ...-mi taamani pisortaaq suliffik qimassimammassuk, tamannalu allakkatsinnit ...mik normulinnit 18. juni 1997-imeersunit erseqqissumik erserpoq.

Taamaattumik oqaaseqaatigisagut allakkanik siornatigut nassiunneqarsimasunik utertaaneruinnaasapput, ilaannikkullu paasisorisarsarsigut taakkua ataqatigiissinnagit atuarneqartartut, ajorinnikkussiuk suliame allagarisartakkatta assilineri tamaasa nassiuppagut.

- A-p suliai oqaatigineqartoq eqqorluinnarlugu ...-mi pisortamit, suliat taakkua ingerlateqqinneqalinninnerini, misissorneqartarput, pissutigerpjarlugu suliat taakkua pitsaassutsimikkut imaammata, misissorneqaqqaartinnatik nassiunneqarsinnaannatik. Tassalu misissuineranut taamaattunut atatillugu A suliame naammaginangitsumik pitsaassuseqarnerannik ilisimatinneqarsimavoq.
- Soorlu pappiaraatigisanit ersersoq – minnerpaamik – marloriarluni oqaasiinnartigit assuarliuteqarfingineqarsimavoq, tassunga ilanngunneqassaaq suliaq inutaa peqatigalugu piffissap 21. september 1995-imit ingerlanerani taassuma ilusilerorneqavilluni inaarnaqarnissaa, allaganngorlugu mianersoqqussut 21. september 1996-imeersoq, tikillugu misissorneqarsimammata. Sulisinnaassusiata 1995-imi septembarip qaammataata kingorna pitsanngoriangaatsiarsimanagera (tak. allakkani 31. januar 1996-imeersuni allaatigisag) aamma takutikkunarppaa oqariartuutigineqartoq paasisimagaa.

- A-p allaganngorlugu mianersoqqussut 21. juli 1995-imeersoq eqqartortuarppaa, naak allakkatsinnit 31. januar 1996-imeersunit erseqqissumik erseraluartoq ilisimatinneqarsimagaluarluni allaganngorlugu mianersoqqussut atuuttoq tassaasoq 21. september 1995-imik ullulerneqarsimasoq, tassami “julimi mianersoqqussu-tip” itisilernerqarnissaa nammineq kissaatigisimammagu. Taamaammat mianersoqqussutit marluunngisaannarsimapput.
- A-p nassiussisup adressea pillugu oqaaserisai uagutsinnut paasisaanngillat; suliaq taanna pillugu uagut tungitsinnit allaffigeqateqarnermi allakkat tamarmik suliffiup qullersaqarfianit, A-p suliffigisaanit nassiunneqartarput, ...-lu allaffipput qanoq ilisukkulluunniit akuliutinneqarsimannigilaq.
- Eqqorpoq allakkatsinni ...-mik normulinni 11. oktober 1997-imeersuni ilaatigut eqqaasimagatsigu mianersoqqussut taanna uagut isumarput malillugu allaffigeqatigiinnermi allakkat pisoqalisoorinissaannut malittarisassanit nalinginnaasunit attuumaneqartoq ilaatigullu A atorfinitseqqikkumallugu aalajangissagaluarutta qularnanngitsumik sequtserneqarumaartoq. Taaneqartoq kingulleq soorunalimi uuminnga tunngaveqartinneqarpoq, atorfinitseqqinnissaanik aalajangissagaluarutta soorunalimi A periarfissaqassasoq suliassiissutigineqartut siornatigut “ajortuliarisimasanik” nammakkersorneqarnani sapinnginnerinik uppernaasaanissaminut.
- Uagut isumarput malillugu ima eqikkaasoqartariaqarpoq, allaganngorlugu mianersoqqussummik 21. september 1995-imeersumik, suli atuuttumik, mianersoqqussuteqarnermi allaganngorlugit mianersoqqussuteqartarnermut malittarisassat allassimasut allassinanngitsullu tamarmik pingaartinneqarsimasut. Taamaattumik A sulisinnaassutsimi naammaginarthinneqannginneranik ullumi tusagaqarsimasoriguni, tamanna eqqaamanerluinermik pissuteqassaaq. Soorunalimi maanakkorppiaq taassuma taamanikkullu ...-mi pisortaasimasup imminnut akerleriinernerat taamaallaat pineqarsinnaavoq, kingulliulluguli taaneqartoq pillugu ilassutigisinnaavarput ...-mi pisortaasimasoq taanna ... assistentinut immikkut ilinniakatigut sulisunut sinniisaasimammatt, ilimagilluinnarparpullu taassuma malerugassat atuuttut ilisimasaqarfigalugillu ataqqisimagai.
...”

Tamatuma kingornagut imaattunik oqaaseqaateqarsimavunga:

“Suliaq nammineerluni misissugassatut suliarineqalerpoq

Ingerlatsinermut inatsiseqartitsinermi najoqqutassaalluni tunngaviusumik atuuttoq naapertorlugu ingerlatsinermut oqartussaasup nammineersup, alliunerusup aalajangiineri ingerlatsinermut oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput. Qitiusumik allaffissornikkut oqartussaasut alliunerusut aalajangigaat pillugit nagga-taatigut pisorta qarfimmu oqartussaasumut qulliunerusumut pineqartumut naammagittalliorfissaqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 5 naapertorlugu aalajangerpunga suliaq nammineerlunga misissugassanngortinniarlugu, naak A Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Pisortallu Suliassaqarfiutaannut Pisorta qarfimmu naammagittaalliorsinnaatitaanerminik atuisimannigkaluartoq.

Aalajangerninnut ilaatigut A-mik qajassuussinissaq tunngaviuvoq, tassami piffissaq naammagittaalliummik tigusaqaramali ingerlasimasoq immikkut isiginiarsimagakku. Tamatuma saniatigut misissuinnut

atatillugu suliami allagaatinik ima naammalluartigisunik ilisimasaqalersinneqarsimanera pingaartippara, naammagittaalliutip paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit aalajangersimasumik suliarilernissaa eqqarsarnartoqartinnagu.

Misissuininnut pissutaasoq pillugu

Suliffiup allagai 1995-imi julip 21-aneersut aamma septembarip 21-aneersut misissorsimavakka, tamatumunngalu atatillugu nalilersimalugu allakkat taakkua piumasarisaniq, atorfimmi naalasseriitsuliorneq pissutigalugu mianersoqqusinerneq piumasarineqartariaqartunik, eqquutitsinersut.

Suliffik A-mut mianersoqqusummik nalunaaruteqarsinnaatitaanersoq isummerfigisimanngilara, tassami aalajangersimasumik naliliinermik, mianersoqqusummik nalunaaruteqarnerup tunngavigisaanik, misiliisinaannginnama.

Oqaaseq mianersoqqussut

Pisortani atorfeqartitamik mianersoqqusineq, pineqartup sulinerminik ingerlatsinerani pissutsit isorisariaqartut ingerlaannassappata soraarsitsinermik imaluunniit atorfimmi naalasseriitsuliornerneq pineqaatissinernik allanik nassataqarsinnaasoq, suliasat suliarineqartarnerat pillugu inatsit naapertorlugu aalajangiineruvoq, tassami mianersoqqusinerneq sulisup inatsisit naapertorlugit inissisimanerata tamatuma kingorna atorfimmi naalasseriitsuliornerneq pineqaatissinertigut, tamatumani mianersoqqusineq aalajangiinerneq tunngavigineqartut ilaattut tunngavigineqarluni, aalajangersarneqarnissaa siunertarineqarmat.

Taamaammat mianersoqqusiornerneq piumasaqaataasariaqarpoq, mianersoqqusummik maleruaannginerup atorfinitsitsinermut inatsiseqartitsineq naapertorlugu pineqaatissinernik sunik nassataqarsinnaaneraneq sulisitsisoq innersuussuteqassasoq.

Allakkat 21. juli 1995-imeersut A-p sulisinnaassuseqarneraneq isornartorsiuinermik imaqarput, tamatumunngalu atatillugu suliffiup oqaaseq allaganngorlugu mianersoqqussut atorpaa, tak. allakkat oqaasertaat. Kisiannili allakkat A mianersoqqusinerneq maleruaassannikkaluarpat suliffeqarfiup sunik pineqaatissilersaarneraneq imaqanngillat.

Taamaammat isumaqarpunga suliffik allakkani 21. juli 1995-imeersuni A-p mianersoqqusummik nalunaarfiginissaanik siunertaqarsimagaluartoq, allakkalli mianersoqqusummik maleruaannginikkut pineqaatissiinissanik periarfissaqarnerneq taasaqarnissaaq pillugu piumasarisaneq eqquutitsinningsut.

Allakkat 21. september 1995-imeersut aallaqqaataanni A-p sulisinnaassuseqarneraneq suliffeqarfiup naammaginninnginneraneq A siornatigut ilisimatinneqarsimanerarlugu innersuussippat. Suliffeqarfiup allakkamini oqaatigaa mianersoqqussutip imarisaanik maleruaannginerup nassatariumaaraa A-p atorfeqartitaanera “isumaliutigeqqinneqartariaqartoq”.

Isumaqarpunga suliffik allakkamini 21. september 1995-imeersuni mianersoqqusinermit piumasaqaatinik, tassalu sulisitsisoq mianersoqqusummik maleruaannginnerup atorfeqartitsinermit inatsiseqartitsinikkut pineqaatissiinernik sunik nassataqarsinnaajumaarneranik innersuussis-sasoq, naammassinnissimannngitsortaaq, tassami suliffeqarfiup atorfeqartitsinermit isumaliutiginneqqinniarnera immi pineqaatissiinerus-sannngimmat.

Ajuusaarnartuusoraara suliffiup oqaaseq mianersoqqussut allagaatinut, imarisamikkut piumasarisanik atorfimmi naalasseriitsuliornerut pineqaatissiinerni piumasarineqartartunik naammassinninngitsunut, tunngasumik atorsimammagu.

Taamaammat isumaqarpunga allakkat 1995-imi julip 21-aneersut aamma septembarip 21-aneersut inatsisit tungaatigut A-mut mianersoqqussutitut sunniuteqanngitsut. Kisiannili suliffeqarfiup allakkat atorfimmi naalasseriitsuliornermut pineqaatissiisutitut iluseqarnerannut peqatigitilluguttaaq A-p mianersoqquneqarnissaanik siunertaqarsimanagerata nassataraa, ingerlatsinermit suliaqarnerup aalajangernertut pissusillip tassani pineqarnera, taamaattumillu allakkat suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi maleruaqqusat malillugit nalilerneqartariaqarlutik.

Suliffiup suliamik suliaqarsimanagera

a. Suliami illua 'tungiusumik tusarniaaneq

Suliami illua 'tungiusoq suliami pisimasuiit pillugit paasisutissanik aalajangersimasunik oqartussaaitat pigisaqarnerannik ilisimasaqarsinnaasorineqanngikkaangat, pisortat ingerlatsineranni suliaassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 19 naaportorlugu aalajangiisooqassanngilaq, suliami illua 'tungiusoq paasisutissat pillugit oqartussaasunit ilisimatinneqareersimatinnagu, oqaaseqaammillu saqqumiussinissaanut periarfissinneqareersimatinnagu. Taamaattorli taanna aatsaat atuutissaaq paasisutissat suliami illua 'tungiusumut pineqartumut iluaqutaasussaannngippata suliallu aalajangiiviginissaanut anner-tuumik pingaaruteqarpata.

Aammattaaq periaaseq aalajangersimasooq malillugu atorfimmi naalasseriitsuliornerut pineqaatissiisarnerit, matuma ataani mianersoqqusinerit, pillugit suliani suliami illua 'tungiusumik sukumiisumik tusarniaanissamat pissusaaneq pillugu tunngavigisassamik inatsisitigut aalajangi-gaanngitsumik atuuttoqarpoq. Suliami illua 'tungiusumik sukumiinerusumik tusarniaanissamat pissusaaffeqarnerup taassuma nassataraa oqartussaasut – suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 19-imik maleruaasussaanerup saniatigut – inatsisit tungaatigut pissutigineqartunut uppernarsaatinullu, oqartussaasut isumaat malillugu pineqaatissiinerup nalunaarutigineqarnissaanut tapersiutaasunut nassuiaateqassasut. Aammattaaq sulisoq oqartussaasut atorfimmi naalasseriitsuliornermut pineqaatissiisummik taassumunnga nalunaaruteqarumanerminnut

tunngavilersuutaannut oqaaseqaammik saqqummiussinissaminut periarfissinneqassaaq. Nassuiaat pisimasut naapertorlugit allaganngorlugu suliarineqarsimasariaqarpoq. Gammeltoft-Hansenip allallu arlallit atukkiaat: Ingerlatsinerimi inatsiseqartitsineq, naqitikkat siullersaat qupperneq 347 ff innersuussutigaaara.

Allakkat 1995-imi julip 21-aneersut aamma septembarip 21-aneersut sioqqullugit suliffeqarfiup inatsisit tungaatigut pissutigisaanik uppernarsaatinillu A ilisimatinneqarsimanngilaq, taamatuttaarlu aamma suliffeqarfiup allakkanut taakkununga tunngavilersuutigisaasa oqaaseqarfiginissaannut periarfissinneqarsimanani.

b. Tunngavilersuut

Atorfimmi naalasseriitsuliornermut pineqaatissiineq taaneqareersutut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi aalajangersaaffigineqarpoq, taamaattumillu suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip tunngavilersuuteqarnissamik piumasqaataanik naalatseqarluni, tassami inatsisip §-iisa 22-ani manna pillugu ima aalajangersaasoqarmat:

§ 22. Aalajangiineq allakkatigut nalunaarutigineqaruni aalajangiinnermut tunngaviusumik ilaqartinneqassaaq, suliameq peqataasumut tassunga tapersiisuulluinannngikkuni.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tunngavilersuutigineqartup imarisaanut piumasqaateqarpoq. Taamaalluni inatsisip §-iisa 24-at imaattunik ersersitsivoq:

§ 24. Aalajangiinnermut tunngaviusumik nalunaarummi innersuussutigineqassaput inatsisini maleruaqqusat aalajangiinnermi tunngavigineqartut. Maleruaqqusat tamakku malillugit aalajangiineq oqartussaasuni sulisut isumaannik tunngaveqarpat tunngaviusumik nalunaarummi taaneqassapputtaaqqissutaasut pingaarnerusut isummat tamakku atornerannut aalajangiisuunerusut.

Imm. 2. Tunngaviusumik nalunaarummi pisariaqarpat naatsumik erseqqissarneqassapputtaaqqissutissat suliameq pissusiviusunut tunngasut aalajangiinnermi anertuumik pingaartinneqartut.

Imm. 3. Tunngaviusumik nalunaarutip imarisaat killiliiffigineqarsinnaapput suliameq peqataasup tamakkununga ilisimasaqarnini nammineq iluaqutigiumallugu atuiumasinnaanermik soqutiginninnera inuk taanna nammineq eqqarsaatigalugu imaluunniit inuunaat allat pisortalluunniit soqutigisaat pissutiginerullugit minnerutittariaqartut isumaqarfiginarpat, tak. § 15.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip §-iisa 24-annut tunngasumik matuma kingorna allakkat 1995-imi julip 21-aneersut aamma septembarip 21-aneersut pillugit makku maluginiarpakka:

§ 24, imm. 1-imut naleqqiullugu suliffeqarfiup allakkani 21. juli 1995-imeersuni nassuiaateqarfigisariaqarsimagaluarpaq sulisinnaassuseqarneq qanoq ittariaqartoq, suliassiissutigineqartut qanoq-iliorluni aqqis-suunneqartariaqartut sulilluarnissamullu ilapittuuteqarneq qanoq ittariaqartoq.

Taamatuttaaq § 24, imm. 2, allakkani 21. juli 1995-imeersuni naammassineqarsimasorinangilaq, tassami suliffiup allakkani naammaginnartumik erseqqissusilimmik oqaatiginngimmagu sulisinnaassuseqarneq ilimagineqartumit qanoq allaassuteqartigisimanersoq.

Taamaamat isumaqarpunga allakkani 21. juli 1995-imeersuni tunngavilersuutigineqartoq naammaginangitsusooq.

Allakkat 21. september 1995-imeersut nassuiaammik, A-p sulisinnaasuseqarnerata suliffiup isumaa malillugu sutigut naammaginartinneqannginneranik erseqqissaaviginnittumik imaqarput, tassami suliffiup allakkaminni suleriaatsip ilimagineqartariaqartumit arriinneruneranut, arriissuseqarnerup immikkut peqqissaarussinermik, naammassisammi inernereri naammaginangitsuuqajummata, pissuteqannginneranut, A-p suliaasa allanit nangeqqinneqarnissaasa pisariaqartarsimaneranut taamatullu A-p atorfimmi suliaasaqarluni angalasarnerinut atatillugu sulinikkut naammassisaqarnissaanik sulinermigullu naammassisaanik, ilimagineqarsinnaasunut naleqqussorineqanngitsunik, takutitaqartarsimaneranut innersuussimmata.

Suliffik § 24, imm. 1-imi piumasqaataasoq naammassiumallugu sulisinnaassusermut piumasqaatinik sunik suliffiup piumasqarneranut, matuma ataani sulilluarsinnaassusermut, A-p suliaasa qanoq inerneqarnissaannik ilimagisaqarnermut aamma A-p atorfimmi suliaasaqarluni angalasarnerisa pissarsiviunissaannut nassuiaateqarsimasariaqaraluarpoq.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisip §-iisa 24-anni, imm. 2-mut tunngasumik isumaqarpunga allakkat 21. september 1995-imeersut sulisinnaasuseqarnerup suliffeqarfiup ilimagisaanit sutigut allaassuteqarneranik naammattumik erseqqissusilimmik taasaqanngitsut.

Taamaamat nalilerpara allakkani 21. september 1995-imeersuni tunngavilersuutigisaq naammaginartumik tunngavilersuuteqarnissamut piumasarisaaq naammassinninngitsoq.

c. Naammagittaalliornissamut ilitersuineq

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit naapertorlugu allaganngorlugu aalajangiineq, naammagittaalliutigineqarsinnaasoq, naammagittaalliornissamut ilitersuummik imaqaasaaq. Inatsisip §-iisa 25-at, imm. 1, ima oqaasertaqarpoq:

§ 25. Aalajangiinerit ingerlatsinermut oqartussaasunut allanut naammagittaalliutigineqarsinnaasut allakkatigut nalunaarutigineqarunik naammagittaalliorsinnaanermut ilitersuummik ilaqartinneqassapput tassuuna nalunaarlugit naammagittaalliortarfik naammagittaalliussagaannilu qanoq iliortariaqartoq immaqalu aamma ullut qassit qaangiutsinnagit naammagittaalliortariaqartoq. Tamakkuninngali ilaqartinneqassanngilat aalajangiineq aalajangiiffigineqartumut tapersiisuulluinnarpat.

Siuliini taaneqartutut ingerlatsinermut inatsiseqartitsinermi najoqqutassaalluni tunngaviusoq imaattoq atuuppoq, ingerlatsinermut oqartussaasup nammineersup, alliunerusup aalajangiineri ingerlatsinermut oqartussaasumut qulliunerusumut naammagittaalliutigineqarsinnaasut. Inatsisitigut aalajangigaanngitsumik tunngaveqarluni suliffik pillugu pissutsinik ingerlatsinermut tunngasuunngitsunik Isumaginninnermut,

Suliffeqarnermut Pisortallu Suliassa qarfiutaannut Pisorta qarfimmu naammagittaalliorsinnaatitaanermik periarfissa qarpoq.

Allakkat 21. juli 1995-imeersut allakkaniluunniit 21. september 1995-imeersuni itisilerisumik nassuiaat naammagittaalliorsinnaatitaaneq pillugu ilitsersuummik imaqaanngillat.

Suliamik suliaqarneq pillugu eqikkaalluni oqaaserisat

Matuma kingorna isumaqarpunga suliffe qarfiup suliamik suliaqarsi-manerani amigaatit a) – c)-p ataanni allaaserisimasakka taakkua ataatsimut isigalugit suliamik suliaqarsimanermik naammaginangitsumik isornartorsiortariaqarsorisannik takutitsisut, kukkuluttornerimmi suliffe qarfiup kukkuluttornerisai inatsisit naapertorlugit innarlitsaalineqarnis-samik qulakkeerissutaasunik, ingerlatsinermut oqartussaataitaq suliso-qarneq pillugu aalajangiinermik nammakkersuutaasumik aalajangiissa-gaangat alaatsinaanneqartussanik, maleruaasimannginnermut ersiu-taammata.

Allattuisussaataitaaneq

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 1-imit erserpoq ingerlatsinermut oqartussaasoq suliani aalajangiiffigineqartussani oqartussa q paasissu-tissanik suliassamut tunngassute qarluinnartunik aalajangiiffigineqarnis-saanullu pingaaruteqartunik allatut iliorluni paasisaqartoq, paasissutis-sat taakku imaat pillugit allakkiussasoq. Taamaattorli paasissutissat taakku suliap allakkiartaasa ilaannit erserpata, tamanna atuutinngilaq.

Aalajangersagaq maleruagassamik inatsisitigut aalajangersagaan-ngitsumik, suliame suliaqarnerit pingaarutillit allattortarnissaasa inger-latsinermi ileqqorissaarnissamut naapertuuttuunerinik imalimmik, ta-perserneqarpoq.

Suliffiup allaganngorlugit mianersoqqussuteqarnerit taakku sioqqul-lugit A-mik marloriarluni oqaasiinnartigut peqqussute qarfiginnissima-nera pillugu suliffe qarfiup allakkani 31. januar 1996-imeersuni aamma 18. juni 1997-imeersuni ilisimatitsineranut tunngasumik oqaatigaara, sulisup sulisinnaassusianik isornartorsiuineq paasissutissaammat pine-qartup atorfeqartitaaneranut pingaaruteqartoq, taamaattumillu isuma-qarpunga isornartorsiuinerup oqaatigineqarsimasup imarisaasa allat-tornissaannut oqartussaasoq pisussaaffeqartoq.

Oqaasiinnartigut peqqussuteqarnerit pillugit allattukkanik suliame nassaassaqaanngilaq. Ajuusaarnartuusoraara allattuisussaataitaaneq suli-ame matumani maleruarneqarsimanngimmat.

Tamatuma kingorna A-p naammagittaalliuutaa pillugu annertuneru-sumik iliuuseqaqqissanngilanga.

Immikkut allagaqarnikkut allakkallu ukua assilinerisigut A suliamik paasinninnera pillugu paasissutissippara.”